

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Det betyder fremstillingsprisen på korn for din økonomi

SEGES, Erhvervsøkonomi laver også:

- Økonomiske beregninger og vurderinger.
- Regnskabsanalyser og benchmarking.
- Afgrødekalkuler.

Konklusion

- Forskellen i indtjening på en gennemsnitlig planteavlsbedrift udgør 1,5 mio. kr. afhængig af lav eller høj fremstillingspris.
- Derfor er det meget vigtigt at fokusere på fremstillingsprisen.

Eksempel

- En gns. planteavlsbedrift på lerjord med 210 ha avlede i 2019 i snit ca. 16.900 hkg korn.
- Gns. salgspris var fra august til december 116 kr. pr. hkg.
- En stigning på 10 kr. i fremstillingsprisen reducerer driftsgrenens resultat med omkring 170.000 kr.

Fokus: Selv en lille stigning i fremstillingsprisen kan påvirke driftsresultatet negativt.

Af seniorkonsulent Ove Lund

I skrivende stund er der ca. 70 pct. af det forventede samlede antal driftsgrensanalyser til rådighed for 2019.

Den foreløbige fraktilanalyse for salgsafgrøder (se tabel) gælder bedrifter på lerjord med primær indtægt fra planteavl. Den viser blandt en række væsentlige nøgletal også spredningen i fremstillingsprisen på korn for konventionelle bedrifter - fra de laveste i fem pct. fraktilen til de højeste i 95 pct. fraktilen.

Fremstillingsprisen på korn er beregnet som kravet til kornindtægt, for at resultatet for driftsgrenen salgsafgrøder er nul. Fremstillingsprisen udregnes derfor som de samlede omkostninger til salgsafgrøder, reduceret med indtægterne fra salg af frø, ærter og raps - og herefter fordelt ud på det samlede kornudbytte. Fremstillingsprisen beregnes kun for bedrifter, hvor mindst 70 pct. af omsætningen kommer fra korn, ud af

omsætningen fra korn, frø og raps.

Den foreløbige fraktilanalyse viser en spredning i fremstillingsprisen fra 85 til 170 kr. pr. hkg korn - eller i alt en spredning på 85 kr. pr. hkg. Det er en betragtelig spredning, hvor det betyder meget for økonomien, om man ligger i den ene eller anden ende af skalaen. Set i forhold til de seneste fem år ligger spredningen i 2019 dog i den lave ende, hvilket fremgår af figur 2.

Figuren viser, at 2018, med langvarig tørke og lave udbytter, var et særligt år med høje fremstillingspriser - men også stor spredning. De øvrige år ligger i store træk med parallelle spredningsforløb, hvor 2015 og 2017 dog skiller sig ud med særlig høje fremstillingspriser i 90 og 95 pct. fraktilen. 2019 repræsenterer derfor et jævnt spredningsforløb med en samlet spredning på omkring 85 kr. pr. hkg.

Betydning af spredningen

Betydning af spredningen i

fremstillingsprisen kan illustreres med et eksempel, der tager udgangspunkt i en gns. planteavlsbedrift på 210 ha lerjord med gns. afgrødefordeling og udbytte. Ud fra salgspriser på korn i andet halvår af 2019 kan den gns. salgspris på det producerede korn beregnes til 116 kr. pr. hkg.

Ligger gennemsnitsbedriften i fem pct. fraktilen med en fremstillingspris på 85 kr. pr. hkg, er der en gevinst på 31 kr. pr. hkg - og for driftsgrenen vil det give et overskud på ca. 540.000 kr. En placering i 95 pct. fraktilen med en fremstillingspris på 170 kr. pr. hkg vil give et underskud på ca. 940.000 kr. Ligger bedriften i 50 pct. fraktilen med en fremstillingspris på 119 kr. pr. hkg, vil det give et mindre underskud på omkring 50.000 kr.

Formuleret på en anden måde betyder en stigning i fremstillingsprisen på 10 kr. pr. hkg en negativ påvirkning på driftsresultatet på ca. 170.000 kr. for en gns. planteavlsbedrift med 210 ha lerjord.

Salgsafgrøder/Lerjord												
Foreløbig fraktilanalyse baseret på 211 bedrifter	Stærk konkurrenceevne						Stort forbedringspotentiale					
	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%	
Fraktil	83,9	81,5	76,5	74,5	72,4	70,0	67,1	65,0	62,2	56,6	51,0	
Udbytte pr. ha vårbyg, hkg	105	102	95,3	93,2	91,5	89,9	87,5	85,6	83,9	76,2	71,0	
Udbytte pr. ha vinterhvede, hkg	91,4	88,3	81,9	80,0	79,2	76,9	75,0	72,4	70,0	61,1	56,5	
Udbytte pr. ha rug, hkg	95,6	90,6	86,3	82,9	79,9	77,5	70,8	69,4	66,5	60,0	56,0	
Udbytte pr. ha vinterraps, hkg	55,3	53,5	50,3	49,3	48,7	47,6	46,0	44,4	42,9	39,5	36,8	
Fremstillingspris kr/hkg korn	84,2	90,4	102	109	112	119	128	131	141	156	172	
Bruttoudbytte i alt	12.539	12.145	11.219	10.950	10.693	10.448	10.045	9.836	9.480	8.695	8.344	
Stykomkostninger i alt	1.857	1.993	2.360	2.455	2.581	2.704	2.797	2.923	3.117	3.725	4.034	
Dækningsbidrag	9.826	9.337	8.492	8.143	7.964	7.560	7.237	7.061	6.725	5.924	5.564	
Maskinomk. inkl. arbejde pr. ha	3.261	3.673	4.022	4.287	4.432	4.702	4.923	5.149	5.458	6.177	6.833	
Øvrige omkostninger ha	608	674	925	1.019	1.117	1.272	1.398	1.448	1.663	2.085	2.451	
Rest til jordleje for EU-støtte pr. ha	4.015	3.490	2.491	2.157	1.916	1.568	1.164	734	434	-1.346	-2.569	
Jordleje fratrukket EU-støtte pr. ha	-230	155	952	1.202	1.344	1.606	1.985	2.210	2.553	3.155	3.623	
Resultat, driftsgren pr. ha	2.383	1.920	933	371	202	-172	-525	-914	-1.389	-2.850	-3.776	

Årlige fraktiler fra 2015 til 2019 (planteavlsbedrifter på lerjord)

